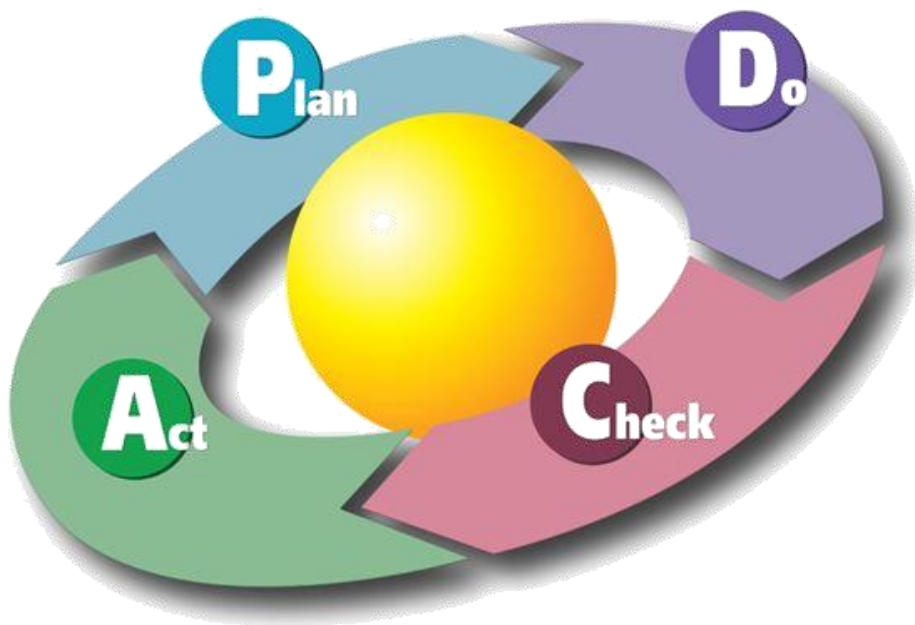


## รายงานผลการวิจัย

เรื่อง

การศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน  
ของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบ้านด่านลานหอย  
สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดสุโขทัย



ผู้วิจัย

สำราญ ใจดา

ผู้อำนวยการสถานศึกษา ชำนาญการ

ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบ้านด่านลานหอย  
สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดสุโขทัย  
สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย  
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการ

## บทคัดย่อ

ชื่อเรื่องวิจัย : การศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของศูนย์การศึกษา  
นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบ้านด่านลานหอย

สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัด

สุโขทัย

ผู้วิจัย : นายสำราญ ใจดา

ปีที่วิจัย : 2554

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบ้านด่านลานหอย สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดสุโขทัย และ 2. เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรคในการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบ้านด่านลานหอย สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดสุโขทัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้ศึกษาจากประชากรทั้งหมด คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน ครูประจำศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ครูประจำกลุ่ม วิทยากร คณะกรรมการสถานศึกษา ประธานคณะกรรมการศูนย์การเรียนรู้ชุมชน และประธานองค์กรนักศึกษา กศน.ตำบล ปีการศึกษา 2554 ทั้งหมด จำนวน 55 คน จำแนกเป็นผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ จำนวน 1 คน, ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษา จำนวน 5 คน, ครูประจำศูนย์การเรียนรู้ชุมชนตำบล จำนวน 7 คน, ครูประจำกลุ่ม จำนวน 9 คน, คณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 8 คน, ประธานคณะกรรมการศูนย์การเรียนรู้ชุมชนตำบล จำนวน 7 คน วิทยากรวิชาชีพและวิทยากรสอนเสริม จำนวน 11 คน และประธานองค์กรนักศึกษาการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 7 คน

เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม มาตราส่วนประมาณค่า ( rating scale) 5 ระดับ ตามแบบของลิเคอร์ท (Likert) มีข้อความทั้งหมดจำนวน 39 ข้อ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ( $\mu$ ) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ( $\sigma$ )

## ผลการวิจัยพบว่า

ผลการศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของ ศูนย์การศึกษา นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอบ้านด่านลานหอย สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดสุโขทัย สรุปได้ดังนี้

1. สภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา พบว่าในภาพรวมสถานศึกษามีการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีการดำเนินงานในระดับมากทุกด้าน ได้แก่ สถานศึกษากำหนดผู้รับผิดชอบเป็นรายบุคคล / คณะบุคคล เพื่อมารับผิดชอบการดำเนินการประกันคุณภาพ รองลงมา ได้แก่ สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการในการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา และสถานศึกษาสร้างระบบการประเมินภายในและมีการประเมินภายในของสถานศึกษา ตามลำดับ

2. ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา มีสภาพการดำเนินงาน ดังนี้

2.1 การควบคุมคุณภาพการศึกษา พบว่า สถานศึกษามีระบบการประกันคุณภาพของสถานศึกษา ในด้านการควบคุมคุณภาพในภาพรวมและรายชื่อระดับมากเรียงตามลำดับดังนี้ สถานศึกษาได้วางแนวทางการปฏิบัติงานของแต่ละงาน/กิจกรรม/โครงการ และปฏิบัติตามแนวทางได้อย่างเหมาะสม รองลงมา สถานศึกษาจัดทำมาตรฐานคุณภาพการศึกษา และ บุคลากรปฏิบัติงานตามแผนการดำเนินงานประกันคุณภาพได้อย่างเหมาะสม ตามลำดับ

2.2 การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา พบว่าสถานศึกษามีการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา ในภาพรวมและรายชื่อ ระดับมาก คือ สถานศึกษาจัดทำรายงานการประเมินตนเอง (SAR) ที่สะท้อนผลการดำเนินงานครอบคลุมพันธกิจของสถานศึกษา รองลงมา สถานศึกษาจัดทำรายงานการประเมินตนเอง (SAR) มีการรายงานต่อต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชน และ สถานศึกษามีเครื่องมือที่เชื่อถือได้ในการตรวจสอบและนำเครื่องมือไปใช้ในการตรวจสอบ ตามลำดับ

2.3 การประเมินคุณภาพภายใน พบว่า มีการประเมินคุณภาพภายใน อยู่ในระดับมากเรียงตามลำดับดังนี้คือ สถานศึกษาจัดประชุมเพื่อนำผลการประเมินภายในมาใช้ในการจัดทำแนวทางพัฒนาคุณภาพการศึกษาในปีต่อไป รองลงมาได้แก่ สถานศึกษานำผลการประเมินตนเองมาใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา สถานศึกษาจัดเตรียมเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินได้ครบตามเกณฑ์มาตรฐานที่ต้องการวัด ตามลำดับ

3. ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะ

ผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรในสถานศึกษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะในการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาดังนี้

3.1 การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา มีปัญหาที่พบคือ บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจและความชัดเจนในการทำงาน บุคลากรภายในสถานศึกษาให้ความสำคัญกับการประกันคุณภาพภายในน้อย การจัดเก็บเอกสารยังไม่เป็นระบบ ระบบการทำงานขาดความต่อเนื่อง และบุคลากรขาดการวางแผนในการทำงาน ส่วนข้อเสนอแนะคือ จัดประชุมชี้แจงให้บุคลากรเข้าใจ ตระหนักและเห็นความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีบทบาทในการเป็นผู้นำการทำงานที่ส่งผลต่อระบบการประกันคุณภาพการศึกษา สร้างมาตรฐานการทำงาน และเห็นความสำคัญในการทำงาน และบุคลากรทุกคนมีส่วนร่วมในการทำงาน

### 3.2 ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

3.2.1 การควบคุมคุณภาพการศึกษา มีปัญหาที่พบคือ สถานศึกษาดำเนินการไม่ต่อเนื่องและไม่เป็นลักษณะงานประจำ บุคลากรขาดความเข้าใจที่ชัดเจนเกี่ยวกับการประกันคุณภาพและระบบการทำงานประกันคุณภาพการศึกษา และขาดเอกสารหลักฐานการทำงาน ส่วนข้อเสนอแนะมากที่สุดคือ ควรมีการนิเทศ กำกับ ติดตาม อย่างเป็นระบบครอบคลุมและต่อเนื่อง ควรจัดอบรมให้บุคลากรมีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา และควรมีการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาระหว่างสถานศึกษา

3.2.2 การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา มีปัญหาที่พบคือ ขาดระบบการเก็บเอกสารหลักฐานในการปฏิบัติงานในแต่ละมาตรฐาน บุคลากรขาดความจริงจังในการทำงานและไม่มีการตรวจสอบการทำงาน และสถานศึกษาไม่ดำเนินการประกันคุณภาพอย่างต่อเนื่อง ส่วนข้อเสนอแนะคือ ผู้รับผิดชอบแต่ละมาตรฐานควรกำหนดกิจกรรมการประเมินและออกแบบประเมินกิจกรรมควบคู่กันไปด้วย ควรจัดให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์เกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษากัน และสถานศึกษาควรจัดทำระบบการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผลและควรนำไปปฏิบัติอย่างต่อเนื่องจริงจัง โดยทุกคนมีส่วนร่วม

3.2.3 การประเมินคุณภาพภายใน มีปัญหาที่พบคือ ขาดการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างจริงจังและต่อเนื่อง เนื่องจากไม่เห็นความสำคัญของการประกันคุณภาพว่ามีประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา บุคลากรในสถานศึกษาขาดความเข้าใจที่ถูกต้องในเรื่องการประเมินคุณภาพภายใน และบุคลากรไม่เห็นความสำคัญของการประเมินภายใน ทำเข้าใจว่าเป็นการจัดทำเอกสารหลักฐานเพื่อการประเมินภายนอกของ สมศ. ส่วนข้อเสนอแนะคือ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีบทบาทสำคัญในการประเมินภายใน จะต้องมีความชัดเจน จริงจัง และเป็นผู้นำในการขับเคลื่อนการทำงาน ผลการประเมินภายนอกของสถานศึกษา ควรส่งผลต่อการพิจารณาความดีความชอบของบุคลากรในสถานศึกษา และผู้บริหารสถานศึกษาควรหาวิธีการกระตุ้นการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพ